

Berichten uit de bajes

0573
LITERATURE

IN LEUVEN CENTRAAL SCHRIJVEN DE GEVANGENEN GEDICHTEN

- zaterdag 11 april 2009
-
- Auteur: Ilse Degryse

Moordenaars en incestplegers die gevoelige gedichten schrijven. Het is niet meteen iets wat je verwacht, en net daarom verscheen de bundel 'Openingen' met gevangenispoëzie. 'Gedetineerden verstopten hun schuld en schaamte in een hoekje van hun ziel. Door poëzie worden ze weer mens.'

'De inkomende briefwisseling is aan censuur onderworpen.'

'Er worden maximaal drie personen per bezoek toegelaten. De bezoekers en bezochten mogen elkaar niets overhandigen, noch elkaar documenten / foto's ter inzage voorhouden.'

'Tijdens het bezoek dient de gedetineerde steeds plaats te nemen op de stoel aan de linkerkant van de tafel met het aangezicht naar de toegangsdeur van de gedetineerden.'

'Bij het slapen gaan mag uw lamp niet volledig afgedekt zijn; de penitentiair beambte met nachtdienst moet u kunnen blijven zien.'

Een bezoek aan de gevangenis van Leuven Centraal is een beklemmende ervaring. In het gebouw uit 1860 komt nauwelijks daglicht binnen. De gangen zijn kil en donker en er hangt een mufte geur. Je waant je in een sombere bunker, diep onder de grond. Mannen in gevangenisplunje sloffen voorbij. De cipers, met rammelende sleutelbossen aan de broek, houden op een eiland van videoschermen hun doen en laten nauwlettend in de gaten.

Nieuwe gedetineerden krijgen bij hun aankomst in Leuven Centraal een onthaalbrochure. Daarin staat tot in het kleinste detail beschreven hoe hun leven er de komende jaren uit zal zien (zie citaten bovenaan). De onvrijheid spat van de pagina's, om de andere zin staat een restrictie. In Leuven Centraal zitten alleen langgestraften: veroordeelden in assisenzaken, seksuele delinquenten, moordenaars en incestplegers. De onvrijheid duurt hier vele lange jaren, soms zelfs levenslang.

Frank Vroman, een grijzende man met beheerste stem en verzorgd taalgebruik, zit al meer dan tien jaar in Leuven Centraal voor moord. Zijn vrijlating lijkt in zicht, Vroman heeft een goede kans dat hij over enkele maanden kan beginnen aan een nieuw leven buiten de muren. 'Ik heb mijn aanvraag ingediend voor voorwaardelijke invrijheidstelling, maar je weet het nooit. Er zijn zoveel mensen die daarover moeten beslissen, ik durf er niet echt op te hopen.' Vroman friemelt nerveus aan zijn trouwring en haalt zijn vingers door zijn haar.

Meteen daarna herpakt hij zich. 'Ik heb geen schrik om naar buiten te gaan', klinkt het zelfbewust. 'Ik heb zelfs al een baan als onderzoeker aan het Centrum voor Levende Talen hier in Leuven. Ik heb het altijd moeilijk gehad in de gevangenis. Want hoe beleef je je vrijheid in een totaal onvrije omgeving? Hoe voorkom je dat je gereduceerd wordt tot je